

Gyakran ismétlődő kérdések

(„GYIK”)

a pedagógusok munkaidejének felosztásával kapcsolatos új szabályokról

2016. augusztus 29.

A pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendeletet [Ép.r.] 2017. július 30-ai hatálybalépéssel módosította a 235/2016. (VII. 29.) Korm. rendelet. A módosítás – többek között – érintette az Ép.r. 17-17/A. §-át.

Az e körbe tartozó módosítások lényege:

- nevelési-oktatási intézményben dolgozó pedagógusok esetén az osztályfőnöki munkával összefüggő tevékenység, valamint a munkaközösség-vezetés heti 2-2 óra erejéig, továbbá a tanulók nevelési-oktatási intézményen belüli önszerveződésének segítségével összefüggő feladatok heti 1 óra erejéig – de több ilyen tevékenység esetén legfeljebb heti 4 óra – a kötött munkaidő neveléssel-oktatással lekötött részébe is beszámít. (Vagyis azt nem csökkenti, nem órakedvezményről van tehát szó, hanem az e körbe tartozó tevékenységek köre bővült) [Ép.r. 17. § (1) bekezdés 4., 5. és 12. pont, (1a) bekezdés];
- a fenti tevékenységek továbbra is elrendelhetők a kötött munkaidőnek a neveléssel-oktatással le nem kötött részében is,
- a módosítás pontosítja a Mesterpedagógusokat, Kutatótanárokat megillető szakértői, szaktanácsadói, valamint egyéb (fejlesztő-támogató, fejlesztő-innovátori és vezetői) tevékenységekhez kapcsolódó munkaidő-kedvezményének szabályait [17/A. §];
- a módosítás meghatározza a munkaidő-kedvezmények és beszámítási szabályok figyelembevételével a tanórákra fordítandó legkisebb heti óraszámot [Ép.r. 17/A. § (13) bekezdés],
- eltörlésre került a kötelezően a munkahelyen töltendő munkaidő jogintézménye, ezt követően a munkáltatói jogkör gyakorlója határozhatja meg, hogy mely feladatokat kell a köznevelési intézményben vagy azon kívül ellátni, vagy kollektív szerződés rendelheti ezt el [Ép.r. 17. § (3) bekezdés];
- eltörlésre került a munkaidő nyilvántartásáról szóló kötelezettség [Ép.r. 17. § (7) bekezdés], ettől függetlenül azonban alkalmazni kell a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény [Mt.] szerinti munkaidő-nyilvántartási szabályokat [Mt. 134. §].

A fenti szabályok a 2016. szeptember 1-jei tanévkezdéskor már alkalmazandók. A felmerült gyakorlati kérdésekkel kapcsolatosan jogalkalmazási, jogértelmezési segítséget kívánunk adni jelen formában.

- 1. Hogyan kell eljárni az Ép.r. 17. § (1)-(1a) bekezdésében szabályozott, a neveléssel-oktatással lekötött munkaidőben is figyelembe vehető időbe beszámítandó tevékenységek (osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzat-segítői) tervezésénél? Mit kell kiinduló óraszámnak tekinteni?**

Válasz:

Az Ép.r. 17. § (1)-(1a) bekezdéséből kitűnően a pedagógus részére a neveléssel-oktatással lekötött munkaidőbe részben beszámítható az említett három, egyébként a kötött munkaidőnek a neveléssel-oktatással lekötött részén felüli részében elrendelhető feladat. A normaszöveg nem az adott pedagógusra irányadó, hanem a jogszabály szerinti, adott

munkakörhöz tartozó óraszámra utal, mint kiindulási pontra. Ez a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény [Nkt.] 62. § (6), (8)-(13) bekezdése szerint munkakörönként meghatározott óraszám, nevelési-oktatási intézményben (pl.: iskolában) foglalkoztatott pedagógus esetén alapesetben 22-26 óra.

Az intézményvezető dönti el, hány neveléssel-oktatással lekötött órát állapít meg az egyes pedagógusok számára a „től-ig” határon belül. A jogosító tényezők számától függően 2, 3 vagy 4 óra számítható be a neveléssel-oktatással lekötött munkaidőbe. Ugyanakkor figyelemmel kell lenni az Nkt. 62. § (6) bekezdésére, amely törvényi szintű szabállyal mondja ki, hogy a teljes munkaidő legalább 55 %-ában kell ellátni a tanórai és egyéb foglalkozások megtartásával összefüggő feladatokat. Azaz: a neveléssel-oktatással lekötött időből a tanórákra fordítandó idő még a beszámítási szabály alkalmazásával sem lehet kevesebb, mint 22 óra hetente.

Ha a törvény fix óraszámot határoz meg az érintett (pl. óvodapedagógus, gyógypedagógus) számára neveléssel-oktatással lekötött időként, akkor ebből vonandó le a 2,3, vagy 4 óra.

A gyakorlatban ennek előzetes meghatározásával történik a tantárgyfelosztás elkészítése.

Például egy osztályfőnöknek tehát a jövőben maximum 24 tanítási órája, foglalkozása lehet, így a 22-24 óra főszabály szerinti óraszámom belül osztható be a neveléssel-oktatással lekötött munkaideje.

2. Vonatkozik-e a vezetőre a beszámítandó tevékenységekre vonatkozó szabályozás?

Válasz:

Az Nkt. 62. § (14) bekezdése szerint a nevelési-oktatási intézmény, a pedagógiai szakszolgálat vezetője a heti teljes munkaidőnek az Nkt. 5. melléklet vagy a pedagógiai szakszolgálatokra vonatkozó miniszteri rendelet szerint tanórákkal vagy foglalkozásokkal le nem kötött részében látja el a magasabb vezetői, vezetői megbízással kapcsolatos feladatokat. Az ő munkaideje tehát nem tagolódik úgy három részre, mint a pedagógusoké, csak kettőre, és a tanórákkal, foglalkozásokkal le nem kötött munkaidő-részt maga osztja be (részben kötetlen munkaidő-beosztás) [Nkt. 69. § (5) bekezdés]. Ebből következően, mivel számára a jogszabály nem határozza meg a kötött munkaidőt, ezen belül a neveléssel-oktatással lekötött munkaidőt, az említett kedvezmények sem vonatkoznak rá.

A Mesterpedagógusokat a neveléssel-oktatással lekötött munkaidőből, a Kutatótanárokat a kötött munkaidőnek a neveléssel-oktatással le nem kötött részéből illeti meg a munkaidő-kedvezmény [Nkt. 17/A. § (1) és (10) bekezdés], a fentiek alapján tehát e kedvezmények sem illetik meg az intézményvezetőt.

Ehhez kapcsolódóan fel kell hívni a figyelmet arra, hogy bár jogszabály nem tiltja kifejezetten, hogy intézményvezető vagy más magasabb vezető, vagy vezető megbízással rendelkező pedagógus osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzat-segítői feladatokat lásson el, a vezetői feladatok általában olyan mértékű leterhelést okoznak, hogy a „feladathalmozás” a minőségi feladat-ellátás szempontjára tekintettel nem indokolt.

Ezen kívül a szakmai munkaközösség, illetve a DÖK jelentősége éppen abban áll, hogy az intézményvezető felelősségi körébe tartozó feladat-ellátást segítse, kontrollálja.

A szakmai-munkaközösség vezető, illetve diákönkormányzatot segítő személy esetében különösen problémásnak („összeférhetetlenek”) tartjuk azt a tényt is, hogy ezeket a megbízásokat maga az intézményvezető adja (20/2012. EMMI rendelet). Aggályos továbbá abból a szempontból is, hogy mind a szakmai munkaközösségnek, mind a diákönkormányzatnak számos ügyben véleményezési joga van, az intézményvezető

feladatellátásával, illetve személyével kapcsolatosan (pl. pedagógiai program elfogadása, intézményvezető választás).

- 3. A neveléssel-oktatással lekötött órából az osztályfőnöki tevékenységre fordítandó időkeretbe beszámít-e az osztályfőnöki óra, vagy azt tanóráként kell figyelembe venni?**

Válasz:

Az osztályfőnöki óra változatlanul tanórának számít, ezért azt a neveléssel-oktatással lekötött munkaidőnek az említett három tevékenység valamelyikére (vagy mindegyikére) fordítandó idő levonása után fennmaradt, tanórákra fordítandó idejébe kell beszámítani.

Az előbb említett példát folytatva tehát egy olyan pedagógusnak, akinek a törvény szerinti neveléssel-oktatással lekötött munkaideje 22-26 óra, ha osztályfőnöki megbízást kap, 22-24 óra között lehet beosztani tanítási órák, foglalkozások megtartására úgy, hogy ebben az osztályfőnöki óra is benne van.

- 4. A kollégiumi csoportvezetői tevékenység beszámítandó-e a neveléssel-oktatással lekötött munkaidőbe azonosan az osztályfőnöki tevékenységgel?**

Válasz:

Igen, természetesen. Az osztályfőnöki tevékenységgel egy tekintet alá esik a kollégiumban és az alapfokú művészeti iskolában az önálló tanulócsoporthoz vezetői tevékenység. Arra kell ugyanakkor figyelemmel lenni, hogy kollégiumi nevelőtanár esetén – feltéve, hogy a pedagógiai felügyelő munkakör nem került bevezetésre az intézményben – heti 30 órából kell kiindulni [Ép.r. 17. § (6) bekezdés], tehát egy kollégiumi csoportvezetőnek így maximum heti 28 órát lehet kollégiumi foglalkozásra beosztani, több jogosító tevékenység esetében pedig maximum 26 óra fordítandó a többi, neveléssel-oktatással kapcsolatos tevékenységre.

- 5. Gyakornok esetén hogyan kell alkalmazni az osztályfőnöki tevékenységgel összefüggő beszámítási szabályt?**

Válasz:

Jogsabályi rendelkezés nem zárja ki, hogy a Gyakornok besorolású pedagógus osztályfőnöki tevékenységet lásson el (ennek szakmai megalapozottságára azonban fokozott figyelmet kell fordítani). Ilyen esetben tehát – tanítók, általános és középiskolai tanárok esetében – heti 20, óvodapedagógusok esetében heti 26 órából kell kiindulni a beszámítási szabály alkalmazásánál [Nkt. 62. § (11) bekezdés].

- 6. Mesterpedagógust a neveléssel-oktatással lekötött munkaidőből megillető kedvezmény esetén a letanítandó tanórák száma hány órára csökkenhet?**

Válasz:

A pedagógus neveléssel-oktatással lekötött munkaideje - a kerekítés általános szabályai alkalmazásával - nem lehet kevesebb, mint a munkaköre szerint rá irányadó neveléssel-oktatással lekötött munkaidő alsó határának hetvenöt százaléka (22-26 óra esetén tehát a kerekítési szabályok alkalmazásával 17 óra), vezetőpedagógus esetében legalább 11 óra. [Ép.r. 17/A. § (13) bekezdés]. Tehát ha egy Mesterpedagógus fokozatú pedagógus egyben osztályfőnök is vagy egyéb a neveléssel-oktatással lekötött munkaidejébe beszámítandó feladatokat lát el, akkor sem lehet kevesebb a tanítási órái, foglalkozásai száma heti 17 óránál.

7. A közalkalmazotti (Mt. hatálya alá tartozó munkáltatóknál üzemi) tanácsi elnököt és tagokat (a továbbiakban együtt: KT-tag) és a szakszervezeti tisztségviselőket az Mt. alapján megillető munkaidő-kedvezményeket hogyan kell biztosítani? Be kell-e előre tervezni a tantárgyfelosztásba, illetőleg a munkaidő-beosztásba?

Válasz:

E munkaidő-kedvezményeket nem az Nkt. hanem az Mt. állapítja meg, ebből következően ezeket a köznevelési jogszabályok által megállapított munkaidő-kedvezményektől elkülönítve, a rájuk vonatkozó törvényi szabályok alkalmazásával kell kezelni. Az Mt. kimondja, hogy „A munkaidő-kedvezmény igénybevételét – előre nem látható, halasztást nem tűrő és rendkívül indokolt esetet kivéve – legalább öt nappal korábban be kell jelenteni. [Mt. 260. § (1) bekezdés és 274. § (3) bekezdés]. Ez a munkaidő-kedvezmény tehát célhoz kötött. Ezt mutatja az is, hogy az Mt. szerint, amennyiben a jogosult az időkedvezményt rendeltetése szerint nem használja fel, az elvész (következő évre nem vihető át és pénzben se lehet megváltani). A célhoz kötöttség elvéből következik az, hogy a tantárgyfelosztásban ez a munkaidő-kedvezmény előre nem tervezhető. Ha a szakszervezeti tisztségviselő, KT-tag egyben pl. osztályfőnök is, akkor csak az utóbbi tevékenységhez kötődően csökkenthető előre a tanórák száma, az Mt. alapján járó munkaidő-kedvezménnyel nem. Vagyis a helyes eljárás az, ha a szakszervezeti tisztségviselő, KT-tag pedagógus számára úgy készíti el az intézményvezető a tantárgyfelosztást, hogy a számukra járó munkaidő-kedvezményt rendszeresen minden hétre nem tervezi be, és csak ha előre bejelentetten vagy halasztást nem tűrő esetben azonnal az érintett pedagógus mentesül a munkavégzés alól, akkor kell az ő eseti helyettesítéséről gondoskodni.

8. Ha a beszámítási szabályok alkalmazása miatt az e szabályok hatálya alá nem tartozó többi pedagógus esetében többlet-munkavégzésre kerül sor, ez hogyan díjazandó?

Válasz:

Ha az előre beosztott munkaidőn felül történik ilyen munkavégzés, azaz Mt. 107. § a) pontja szerint rendkívüli munkaidőnek minősül, mely az Mt. 143. §-a alapján ellentételezendő – azonban a neveléssel-oktatással lekötött munkaidő mértékének emelkedése még nem biztos, hogy egyben rendkívüli munkaidőnek is számít! Hiszen a neveléssel-oktatással lekötött munkaidő felső határáig beosztható tanítási óra, foglalkozás megtartására a pedagógus, továbbá eseti helyettesítés is elrendelhető számára. Az eseti helyettesítés felső határa, illetve a neveléssel-oktatással lekötött munkaidő felső határa felett (figyelembe véve a beszámítandó tevékenységeket is) már külön díjazás jár a további megtartott órákért, foglalkozásokért.

A Kjt. 24. § (1) bekezdése szerint, ha a közalkalmazott munkaköre ellátása mellett a munkáltató rendelkezése alapján átmenetileg más munkakörébe tartozó feladatokat is ellát, s ezáltal jelentős többletmunkát végez, illetményén felül a végzett munkával arányos külön díjazás (helyettesítési díj) is megilleti. Ez a szabály nem tartozik a Kjt. illetményfejezetébe, tehát az Nkt. 64. § (2) bekezdése sem zárja ki az alkalmazását.

A KLIK fenntartásába tartozó munkáltatóknál a KLIK Kollektív Szerződésének 13.1-13.2 pontja alkalmazandó, amely eseti helyettesítésért óradíj fizetését teszi kötelezővé.

Lehetőség van jutalmazással is élni.

9. Részmunkaidős pedagógus esetében hogyan kell alkalmazni a beszámítási szabályokat?

Válasz:

Abban az esetben, ha a pedagógus részmunkaidőben dolgozik, a munkaideje egyes feladatok szerinti felosztása is értelemszerűen igazodik a részmunkaidejéhez, hiszen a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény [Nkt.] 62. § (5)-(6) bekezdése százalékos módon határozza meg az egyes feladatokra fordítandó időt. Tehát pl. egy 4 órás részmunkaidőben foglalkoztatott pedagógusnak a neveléssel-oktatással lekötött munkaideje 11-13 óra között mozoghat.

Az, hogy az egyes pedagógusok számára a törvényi keretek között (22-26 vagy részmunkaidő esetén pl. 11-13 óra között) konkrétan hány órát határoznak meg az adott félévben neveléssel-oktatással lekötött időként, az intézményvezető döntésétől függ. A vezetői mérlegelésre azért van lehetőség, hogy a tantárgyfelosztás rugalmasan legyen elkészíthető, ne kelljen feltétlenül több pedagógust alkalmazni. Az új beszámítási szabály miatt valóban előfordulhat, hogy azon kollégáknak, akik nem osztályfőnökök, munkaközösség-vezetők vagy diákönkormányzat-segítők, a következő tanévben a 22-26 (11-13) órás kereten belül magasabb neveléssel-oktatással lekötött óraszámuk lesz, mint az előbbi körbe tartozóknak. A törvény ennyi játékteret enged a feladatellátás megosztására illetően, de ettől még az érintett pedagógusok munkaideje nem változik. Mivel pedig az illetmény a munkaidő egészére jár, és nem csupán a neveléssel-oktatással lekötött munkaidőre, a díjazásban nem jelenik meg a 22-26 (11-13) óra közötti eltérés.

Nem járnak tehát jobban a részmunkaidősök, mint a teljes munkaidőben foglalkoztatottak, hiszen illetményük a munkaidejükkel eddig is arányos volt, ezt követően is az marad. A

kinevezésben egyébként csak a munkaidő jelenik meg, a neveléssel-oktatással lekötött munkaidő nem képezi a kinevezés tartalmi elemét. A részmunkaidősöknek nem kell a munkaidejét a kinevezésben felemelni a beszámítási szabály miatt.